

Úvodní slovo

Vážení čtenáři.

V letošním roce vstupuje náš časopis *Klinická onkologie* již do svého dvacátého ročníku. Kulaté výročí je nesporným důvodem k umírněné oslavě a k ohlédnutí se za jeho historií. Oslava je zejména namístě, protože časopis po celou dobu vycházel zcela pravidelně, v předem deklarovaném rozsahu i v daném počtu šesti čísel jednoho ročníku. Také si po celou dobu udržel svoje dvě základní poslání - být pro české a slovenské onkology publikačním fórem a také informačním zpravodajem o odborných aktivitách kolegů v široké mezinárodní problematice nádorů i o dění v onkologických společnostech a současně i jejich, pokud možno všestranným, edukačním pomocníkem. Za dvacet let si takto *Klinická onkologie* dokázala získat a udržet pevné místo i oblibu mezi českými lékařskými časopisy, dokonce i mezi periodiky zabývajícími se onkologickou tematikou v rámci úzkých medicínských specializací. Časopis má širokou okruh čtenářů i autorů od pracovníků specializovaných ústavů až po lékaře první linie a jeho obsahová stránka je zřejmě v souhlase se současnou potřebou českých a slovenských onkologů i s původním záměrem jeho zakladatelů.

Časopisová publikace nových hypotéz i původních výsledků s originálními závěry získává na kvalitě oponenturou a ta sama může být pro autory zdrojem nesamozřejmých řešení problému vzhledem k profesionalitě hodnotitelů. Od 10. ročníku jsme proto zavedli dvoustupeňové recenzní řízení s využitím dvou hodnotitelů, které se od 14. ročníku týká důsledně všech příspěvků a je organizované výkonnou redakční radou. Ta jedenkrát měsíčně provádí kolektivně předběžný výběr článků nabízených do časopisu s vyřazením příspěvků, neodpovídajících požadované normě a současně stanoví dva odborné recenzenty pro předběžně přijaté práce. Při nesouhlasném hodnocení příspěvku jednotlivými recenzenty je pro jeho definitivní přijetí rozhodující vyjádření dalšího experta, nebo nové rozhodnutí výkonné redakční rady. Poskytnutá zajištění časopisové publikace je tak daná i odbornou vahou celé redakční rady a kvalitou okruhu soustavně využívaných oponentů a je také základním stupněm hodnocení publikovaných prací i celého časopisu.

Od 15. ročníku nová „Smlouva o vydávání časopisu *Klinická onkologie*“ mezi ČLS JEP a naším nakladatelem ApS Brno, s. r. o., platná od 1.1.2002, zaručuje již trvalou spolupráci a zařazení našeho časopisu mezi odborné časopisy ČLS JEP. Pozitivní byla ve stejném ročníku i další standardizace uspořádání a vzhledu jednotlivých čísel a zejména úroveň předmětově orientovaných suplementů. Postupně klesl význam běžných čísel časopisu po stránce edukační, kdy výuková náplň přešla do monotematických suplementů a odborná komunikace i informace naplňují vlastní časopis. Přínosem bylo i zavedení pravidelné publikace zápisů z jednání výboru České onkologické společnosti ČLS JEP. Ve prospěch časopisu mluví i jeho rozšíření z původních 32 stran odborného textu v jednom čísle na nyní obvyklých 40. Umírněnost oslavy dvaceti časopisu je dána některými dílčími neúspěchy v realizaci postupně vznikajících záměrů redakce. Takto se například dlouho diskutovalo, zda se má časopis snažit soutěžit o přízeň na mezinárodním poli, alespoň v rámci středoevropských států, nebo se trvale rozvíjet jako lokální a snažit se ovlivňovat „jen“ kvalifikaci a praxi českých a slovenských onkologů. Realita rozhodla, asi již trvale, o druhé alternativě, která ovšem není snazší, jak by se mohlo zdát - její naplnění klade značné nároky na práci redakčního kolektivu, dané cíleným převzetím spoluodpovědnosti za stav onkologie u nás, k jejíž vzdělanostní úrovni přispívá výběrem prací, nároky na autory i skladbou jednotlivých čísel. V průběhu let se nezdařilo zavést pravidelnou rubriku komentářů (souhlasných i nesouhlasných) k uveřejněným článkům, která je jedním z formálních požadavků při zařazení časopisu do mezinárodních databází. Prakticky jsme také neuspěli, pro nezáměr autorů, ani s rozsáhlejším publikováním přehledných článků na výzvu. Hlavně jsme však neuspěli v konkurzu o zařazení do MEDLINE/PubMed i když změny realizované v jeho přípravné fázi v našem časopisu považujeme za výrazný pokrok a zkvalitnění periodika.

V rámci XXX. Brněnských onkologických dnů se 11. května 2006 sešla širší redakce časopisu *Klinická onkologie* na svém výročním plenárním zasedání a schválila dosavadní výsledky i směřování časopisu. Současně projednala a schválila organizační změny a složení redakce, vyplývající z nutnosti aktualizace složení pracovního kolektivu a racionalizace i modernizace jeho činnosti. Nově složená Výkonná redakční rada zajistí primární výběr příspěvků, administrativu časopisu a obsahové složení jednotlivých čísel i suplementů. Redakční rada představuje kolektiv osvědčených spolupracovníků časopisu, kteří budou pracovně využíváni hlavně jako základ výběru kvalifikovaných recenzentů příspěvků podle svého odborného profilu. Tato část redakce bude postupně každoročně doplňována a obměňována. Čestní členové redakční rady jsou pracovníci historicky zasloužilí o časopis. Všechny jmenované složky redakce představují plenum, které na výročních zasedáních bude hodnotit činnost časopisu a určovat jeho další směřování. Projednáván byl i obsah a kvalita literárních citací publikovaných článků a bylo konstatováno, že ke škodě naší onkologické veřejnosti se autoři často vyhýbají citování domácích prací. Redakce doporučuje autorům používání domácích citací a současně apeluje i na recenzenty, aby tento fakt sledovali a v posudcích zohlednili. Z technických připomínek vyplynul požadavek na větší písmo textu článků a drobné úpravy vzhledu jednotlivých stránek. Zvětšení písma i změna v úpravě stran budou realizovány od 1. čísla ročníku 2007.

Význam našeho časopisu může zásadním způsobem stoupnout pouze zajištěním citovanosti jeho článků v dalších periodických a získáním měřitelného impakt faktoru. Budoucí cestou po této stránce zůstává přijetí časopisu do některé z důležitých medicínských databází jako např. MEDLINE/PubMed. V současné době uplynula dvouletá lhůta od zamítnutí žádosti, kterou redakce časopisu podávala a novou žádost budeme k opětovnému posouzení „Literature Selection Technical Review Committee“ podávat do března 2007. Vylepšením časopisu v mezinárodní soutěži je zavedení většího podílu anglicky psaných textů a z toho vyplývající žádost směřovaná na autory, aby v případě publikace závažnějších originálních prací používali jako publikační jazyk alespoň někdy angličtinu. Přes tuto nutnost se ale nechceme úplně vzdát textů českých nebo slovenských, zvláště pak v části zpráv, zpravodajství z onkologických společností a části společenské a recenzní. Nechceme také na této cestě ztratit některé svoje autory v oblasti rešerší i původních publikací a významnou část dnešních čtenářů úplným převodem časopisu na angličtinu.

Na závěr úvodního slova k 20. ročníku *Klinické onkologie* přeji jménem svým i celé redakce všem čtenářům hodně zdraví, mnoho profesních i osobních úspěchů a příslušnou dávku potřebného štěstí v novém roce 2007. Připojuji i přání trvalé a prohlubující se spokojenosti s naším časopisem pro autory i čtenáře. Našemu časopisu pak přeji do nového ročníku i dalších let úspěch ve stálém zdokonalování obsahu i vzhledu, uplatnění v mezinárodních databázích a hodně kvalitních původních příspěvků.

**Prof. MUDr. Aleš Rejthar, CSc.,
vedoucí redaktor**